

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020-yil yanvar)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan, mamlakatda tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan siyosatning yakuniy natijasi aholining turmush darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar xorijiy mamlakatlar bilan savdo munosabatlарining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Bu borada amalga oshirilayotgan islohotlar samarasida 2020-yil yanvar oyi yakunlari bo'yicha Surxondaryo viloyatining tashqi savdo aylanmasi 26 819,6 ming AQSH doll.ni tashkil etdi. (o'sish sur'ati 87,6 %). eksport 12 533,9 ming dollarga etdi. o'tgan yilning shu davriga nisbatan 3 302,6 ming AQSh dollarga o'sdi. (o'sish sur'ati 35,8% ga oshdi %), import esa 14 285,7 ming AQSh dollarni tashkil etdi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan 7 086,0 ming AQSh dollariga kamaydi. (o'sish sur'ati 66,8%). Tashqi savdo aylanmasining 1 751,8 ming AQSh dollari miqdoridagi passiv balansi qayd etildi.

**TASHQI SAVDO
AYLANMASI -
NING
DINAMIKASI
(ming AQSh
dollar.)**

2019-yil

2020-yil

Import esa 14 285,7 ming AQSh dollarni tashkil etdi, tarkibida shu kabi tahlil bilan taqqoslaganda, 2020-yil yanvar oyida 2019-yil yanvariga nisbatan pasayish kuzatildi, bu 26 819,6 ming dollarni tashkil etdi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan 3 783,4 ming AQSh dollarga kamaygan. Biroq import qilinadigan tovarlar o'rnini bosuvchi mahsulot ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishini diversifikatsiya qilish natijasida eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasida hamkorlik qilayotgan 24 ta davlatlar orasida yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar Xitoy(58,8 %), Rossiya (13,2 %), Qozog`iston (4,4 %), Koreya (6,0 %), Turkiya (4,4 %), Germaniya (3,2 %), Qirg`iziston (2,1 %), Afg`oniston (1,5 %), AQSH (1,1 %), Turkmaniston (0,6 %), ni tashkil qildi.

O'nta mamlakat	TSA	Eksport	Import	Ulush, %
Xitoy	7 624,3	8 153,7	15 778,0	58,8
Rossiya federatsiyasi	951,2	2 595,7	3 546,9	13,2
Qozog`iston	1 392,8	317,9	1 710,7	6,4
Koreya Respublikasi	1 614,1	0,7	1 614,8	6,0
Turkiya	26,2	1 161,6	1 187,8	4,4
Germaniya	89,0	766,0	855,0	3,2
Qirg`iziston	500,1	51,6	551,6	2,1
Afg`oniston	-	402,7	402,7	1,5
AQSH	-	300,1	300,1	1,1
Turkmaniston	2,3	155,6	157,9	0,6

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 15 ta yirik hamkor davlatlar orasida oltita mamlakat bilan faol tashqi savdo aylanmasi kuzatilmoqda, jumladan, Pokiston (1 074,8 ming AQSH doll.), Afg'oniston (1 613,4 ming AQSH doll), Tojikiston (448,5 ming AQSH doll), Singapur (101,3 ming. AQSH. doll), Qирг'изистон (7,2 ming. AQSH. doll) va Ozarbayjon (14,7 ming. AQSH. doll). Qolgan 9 ta davlatlar bilan xam tashqi savdo aylanmasi saqlanib qolmoqda.

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy	4 174,6	8 737,6	15 778,0
Eksport	218,0	2 558,4	7 624,3
Import	3 956,7	6 179,3	8 153,7
Saldo	-3 738,7	-3 620,9	-529,4
Rossiya federatsiyasi	4 684,2	2 400,8	3 546,9
Eksport	812,0	1 586,6	951,2
Import	3 872,2	814,2	2 595,7
Saldo	-3 060,1	772,4	-1 644,6
Pokiston	143,2	3 105,9	1 710,7
Eksport	48,6	2 076,2	1 392,8
Import	94,7	1 029,7	317,9
Saldo	-46,1	1 046,5	1 074,8
Afg'oniston	3 616,9	1 944,8	1 614,8
Eksport	3 616,9	1 912,3	1 614,1
Import	-	32,5	0,7
Saldo	3 616,9	1 879,8	1 613,4
Qozog'iston	2 489,0	3 652,7	1 187,8
Eksport	434,5	651,0	26,2
Import	2 054,4	3 001,7	1 161,6
Saldo	-1 619,9	-2 350,7	-1 135,4
Turkiya	3 770,0	1 195,8	855,0

Surxondaryo viloyat statistika boshqarmasi

Eksport	913,1	151,2	89,0
Import	2 856,9	1 044,6	766,0
Saldo	-1 943,8	-893,4	-677,0
Tojikiston	363,6	607,1	551,6
Eksport	10,7	194,3	500,1
Import	352,9	412,8	51,6
Saldo	-342,2	-218,5	448,5
Eron	221,1	391,3	402,7
Eksport	19,8	-	-
Import	201,3	391,3	402,7
Saldo	-181,5	-391,3	-402,7
Ukraina	396,7	428,5	300,1
Eksport	-	11,8	-
Import	396,7	416,8	300,1
Saldo	-396,7	-405,0	-300,1
Xindiston	173,0	344,6	157,9
Eksport	160,8	-	2,3
Import	12,2	344,6	155,6
Saldo	148,6	-344,6	-153,2
Singapur	-	-	101,3
Eksport	-	-	101,3
Import	-	-	-
Saldo	-	-	101,3
Qirg'iziston	85,2	-	95,5
Eksport	-	-	51,5
Import	85,2	-	44,0
Saldo	-85,2	-	7,5
Ozarbayjon	6,6	8,0	93,7
Eksport	6,6	8,0	54,2
Import	-	-	39,5
Saldo	6,6	8,0	14,7
Koreya Respublikasi	257,6	2 278,5	69,9

Eksport	4,7	-	-
Import	252,9	2 278,5	69,9
Saldo	-248,2	-2 278,5	-69,9
Belarus	275,0	3 127,5	66,3
Eksport	-	-	4,1
Import	275,0	3 127,5	62,2
Saldo	-275,0	-3 127,5	-58,2

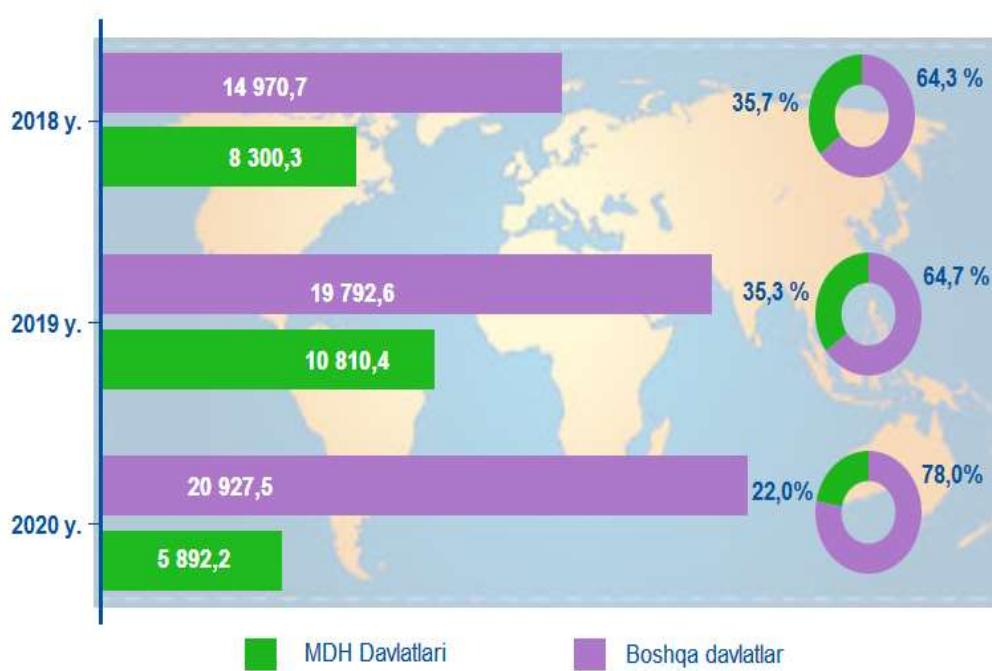
**Surxondaryo
viloyatining tashqi
savdo aylanmasi
2020-yil yanvar
ming. AQSH.doll.**

Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasining dinamikasini tahlil qilganimizda eksport hajmining o'sishi va import hajmining 2020-yil yanvar oyida kamayganligini ko'rsatdi. Tashqi savdo aylanmasining 2018-yil yanvar oyiga nisbatan o'sishi 2,0 martaga, eksport esa yuqori sur'atlarda (1,8 martaga) importga nisbatan 13,3% ga oshdi .

Keyingi yillarda tashqi savdo aylanmasida MDH mamlakatlari hajmini pasaytirish tendentsiyasi kuzatilmogda. Bu esa, o'z navbatida, boshqa xorijiy hamkorlar bilan tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirishdan dalolat beradi.

Respublika hukumati tomonidan MDH mamlakatlari bilan hamkorlikni mustahkamlash bo'yicha ko'rilibotgan chora-tadbirlar natijasida tashqi savdoni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining o'sish sur'ati 2019-yilning yanvar oyiga nisbatan 54,5 foizga yetdi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2020-yilning yanvar oyi yakunlariga ko'ra 22,0 % ni tashkil etdi. Va 2018-yilga nisbatan, jami 13,3% ga kamaydi.

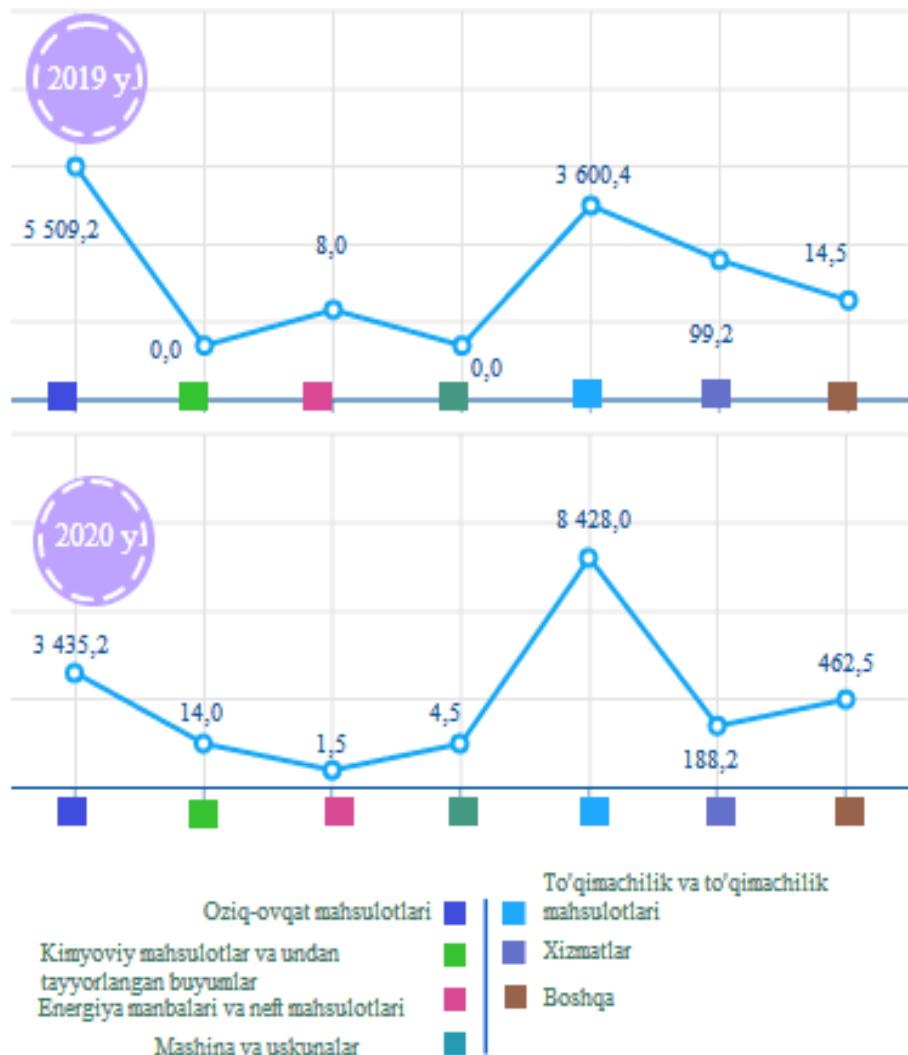

2020-yil yanvar oyida boshqa xorijiy davlatlarning tashqi savdo aylanmasi hajmi MDH davlatlariga qaraganda tezroq (o'sish sur'ati 105,3%) oshdi va tashqi savdo aylanmasining umumiyligi hajmining 78,0% ni tashkil etdi.

SURXONDARYO VILOYATI EKSPORTI (2020-yil yanvar oyi uchun)

Surxondaryo viloyatining 2020-yil yanvar oyida eksport hajmi 12 533,9 ming AQSh dollarini tashkil etdi. (o'sish sur'ati o'tgan yilning shu davriga nisbatan, 35,8% etdi). Eksport tarkibidagi tovarlarning ulushi 98,5% ga, shu jumladan oziq-ovqat mahsulotlari 27,8% ga, to'qimachilik va to'qimachilik mahsulotlari 67,2 % ni tashkil qildi.

**EKSPORT
TARKIBI
(yanvar oyi
uchun,
ming AQSh
dollar.).**

Tuzilishi	Ming. AQSH doll.			Jami % da		
	Jami	MDH mamlak atlari	Boshqa mamlakatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa mamlakatlar
Jami	12 533,9	1 590,9	10 943,0	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari	3 435,2	1 412,1	2 023,1	27,4	88,8	18,5
Kimyoiy mahsulotlar va undan tayyorlangan mahsulotlar	14,0	3,4	10,6	0,1	0,2	0,1
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	1,5	1,5			0,1	
Qora va rangli metallar va ulardan tayyorlangan buyumlar	-	-	-	-	-	-
Mashinalar va uskunalar, shu jumladan qismalar va aksessuarlar	4,5	4,5			0,3	
To'qimachilik va to'qimachilik mahsulotlari	8 428,0	64,7	8 363,3	67,2	4,1	76,4
Xizmatlar	188,2	65,5	122,7	1,5	4,1	1,1
Boshqa	462,5	39,2	423,3	3,8	2,4	3,9

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida farq bor MDH davlatlari va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlar. Mahsulotlar va yetkazib beruvchilarning lentasini yanada aniqroq qurish uchun Boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish, birinchi navbatda, to'qimachilik mahsulotlari bilan band bo'lib, oziq-ovqat mahsulotlari hajmi bo'yicha eksport qilinadi.

**TOVARLAR VA
XIZMATLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(yanvar oyi
uchun
2020-yilda
o'sish sur'ati %)**

Tuzilishi	2019-yil yanvar holatiga, %		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa mamlakatlar
Xammasi	135,8	64,9	161,4
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari	62,4	114,9	47,3
Kimyoviy mahsulotlar va undan tayyorlangan mahsulotlar	-	-	-
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	18,8	18,8	-
Mashina va uskunalar, shu jumladan qismlar va aksessuarlar	-	-	-
To'qimachilik va to'qimachilik mahsulotlari	2,3 m.	5,7	3,4 m.
Xizmatlar	189,7	103,5	3,4 m.
Boshqa	31,9 m.	3,1 m.	235,3 m.

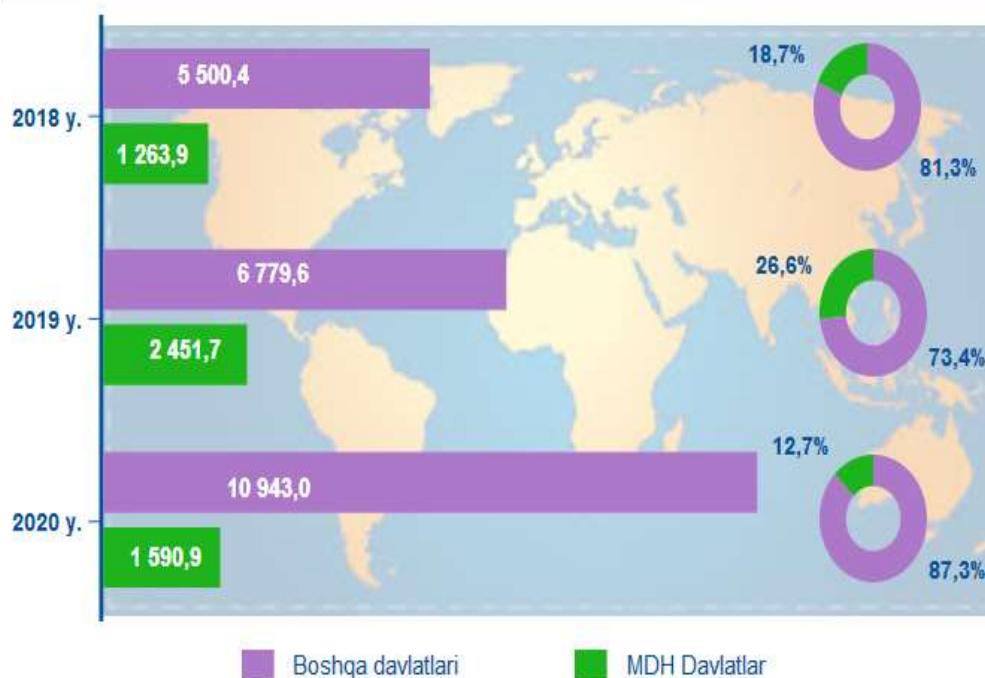
2020-yilning yanvar oyida boshqa mamlakatlarga eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tuzilmasining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019-yilning yanvar oyiga nisbatan to'qimachilik mahsulotlari va xizmatlar eksporti hajmi oshdi

**EKSPORT
TUZILMASI
DINAMIKASI
(yanvar oyi
uchun,
ulushi %)**

Tuzilishi	2018 y.	2019 y.	2020 y.
Bcero	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari	72,1	59,7	27,4
Kimyoviy mahsulotlar va undan tayyorlangan buyumlar	-	-	0,1
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	5,5	0,1	-
Mashina va uskunalar, shu jumladan qismlar va aksessuarlar	-	-	-
To'qimachilik va to'qimachilik mahsulotlari	19,9	39,0	67,2
Xizmatlar	2,0	1,1	1,5
Boshqa	0,5	0,2	3,8

Eksport tuzilmasi dinamikasi shuni ko'rsatdiki, joriy yil yanvar oyining to'qimachilik mahsulotlari eksporti oxirgi uch yilda sezilarli darajada oshdi, 2018-yilning yanvar oyiga nisbatan 47,3% ga o'sdi. Boshqa xorijiy mamlakatlardan ularning umumiy eksportdagagi ulushi 2018-yilning yanvar oyida 81,3 foizdan 2020-yilning yanvar oyida 87,3 foizga oshdi. Shunga ko'ra, MDH davlatlarining umumiy eksport hajmidagi ulushi 12,7 % ni tashkil etdi.

**EKSPORT
HAJMI
DINAMIKASI
MAMLAKATLAR
GA
MDH VA
BOSHQA
XORIJY
DAVLATLAR
(yanvar oyi
uchun
ming AQSh
dollar.
ulushi %)**

2020-yilning yanvar oyida Xitoy bilan (umumiy eksport hajmining 60,8%), Afg'oniston (12,9%), Pokiston (11,1%), Rossiya Federatsiyasi (7,6 %) va Tojikiston (4,0%) kabi davlatlar tovar va xizmatlarni eksport qilish bo'yicha asosiy hamkorlarimiz bo'ldi. 2020-yilning yanvar oyida tovar va xizmatlarni eksport qilish bo'yicha hamkor davlatlarning geografiyasi 2019-yilning shu davriga nisbatan 14-dan 16-ga oshdi.

2020-yilning yanvar oyida meva-sabzavot eksporti hajmi 3 999,4 tonnani tashkil etdi va qiymati 1 872,2 ming AQSh dollarni tashkil qildi. (o'sish sur'ati, mos davriga nisbatan, 50,7% va 38,5% ni tashkil etdi). Shundan 3 552,6 tonna sabzavot 1 452,8 ming AQSh dollar miqdorida eksport qilindi. Meva va rezavorlar (2019-yilning shu davriga nisbatan qiymati bo'yicha o'sish sur'ati 36,6% va 47,4% ni tashkil etdi).

Meva-sabzavot eksportining asosiy bozori Rossiya, Pokiston, Afg'oniston va Tojikistonga to'g'ri keladi.

Davlatlar	2019-y.			2020-y.		
	T	ming. AQSH.doll	ulushi, %	T	ming. AQSH.doll	ulushi, %
Rossiya Federatsiyasi	790,3	384,6	7,9	2343,0	890,1	47,6
Pokiston	2922,8	2044,1	42,1	485,2	424,2	22,7
Afg'oniston	1951,6	1437,4	29,6	860,9	326,0	17,4

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI GEOGRAFIYASI (yanvar oyi uchun, ming AQSh dollar.)

Tashqi savdo aylanmasi

11

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI GEOGRAFIYASI (yanvar oyi uchun, ming AQSh dollar.)	Davlatlar	2019-y.			2020-y.		
		T	ming. AQSH.doll	ulushi, %	T	ming. AQSH.doll	ulushi, %
	Tojikiston	38,2	43,5	0,9	169,5	163,0	8,7
		Ozarbajjon	-	-	60,6	52,6	2,8
		Qozog'iston	1554,1	638,4	13,1	42,6	8,1
		Xitoy	439,0	248,3	5,1	-	-
		Boshqalar	145,3	63,0	1,3	37,6	8,2
		To'qimachilik mahsulotlarini eksport qilish hajmini to'g'ridan-to'g'ri paxta xom ashyosi ishlab chiqarish o'rniiga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymatlarni shakllantirish borasidagi islohotlar samarasi sifatida ko'rish mumkin. 2020-yilning yanvar oyi yakunlari bo'yicha 8 428,0 ming AQSh dollari miqdorida to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirildi. Bu esa jami eksport hajmining 67,2% ni tashkil etib, 2019-yilning shu davriga nisbatan 2,3 barobar o'sdi.					
To'qimachilik mahsulotlari eksporti tarkibi (2020-yil yanvar)			Ming. AQSH doll.	Ulush %	O'sish sur'ati, % da		
		To'qimachilik mahsulotlari shu jumladan:	8 428,0	100,0	2,3 m.		
		Ip paxta	8 361,0	99,2	2,6 m.		
		Mato paxta	-	-	-		
		Ipak	2,3	-	-		
		Boshqa tayyor to'qimachilik mahsulotlari, latta	64,7	-	-		
To'qimachilik mahsulotlari eksporti tarkibi dinamikasi (yanvar, ming AQSh dollar.)		Tashqi savdo aylanmasi					

To'qimachilik mahsulotlari eksporti tarkibida paxta tolasi (99,2%) asosiy ulushni egallaydi.

Mahsulot nomi	2018 y.	2019 y.	2020 y.
Ip paxta	1183,0	3179,1	8361,0
Mato paxta	-	421,3	-
Ipak va ipak mahsulotlari	122,9	-	2,3
Boshqa tayyor to'qimachilik mahsulotlari, latta	41,1	-	64,7

To'qimachilik mahsulotlari eksportining dinamikasi so'nggi uch yilda ip-kalava eksportining sezilarli darajada oshganini, 2019-yilning yanvar oyiga nisbatan 5181,9 ming AQSh dollarini tashkil etganligini ko'rsatdi. (o'sish sur'ati 2,6 marta).

2020-yilning yanvar oyida to'qimachilik mahsulotlari eksportining eng katta ulushi Xitoyga to'g'ri keladi (7 342,2 ming. AQSh dollari) va Pokiston (929,8 ming AQSh dollari). AQSh – 11,0 %).

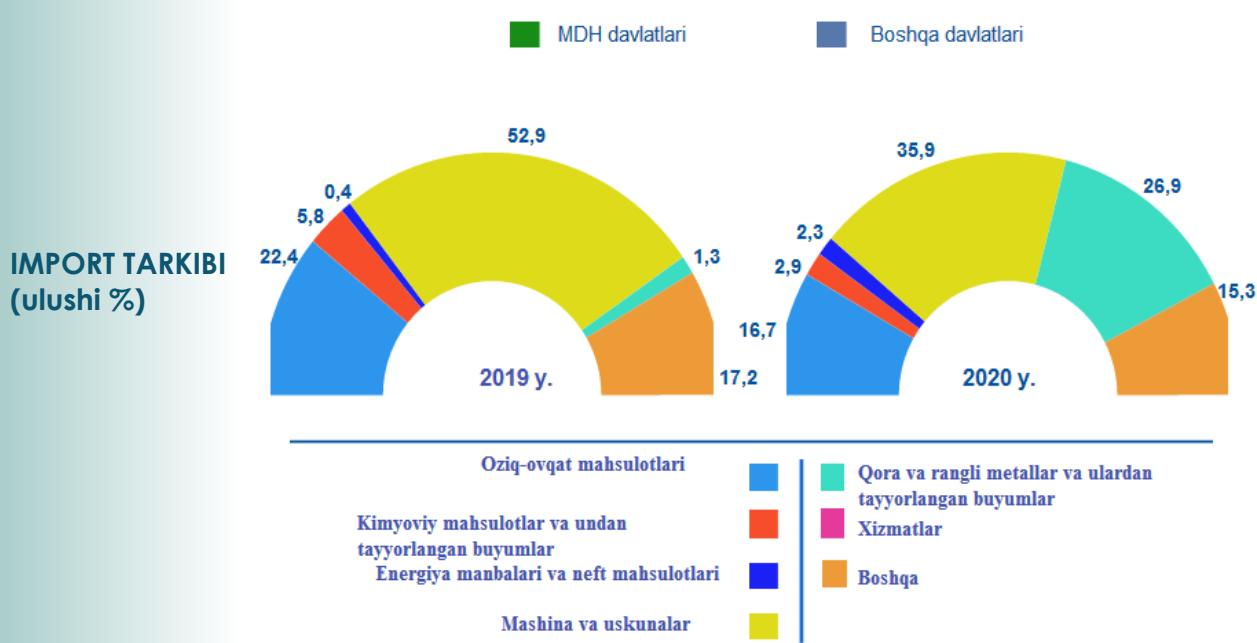
Davlatlar	2018 y.	2019 y.	2020 y.
Xitoy xalq Respublikasi	218,0	2 310,1	7 342,2
Pokiston	-	-	929,8
Turkiya	830,7	151,1	89,0
Qirg'iziston	-	-	51,3
Tojikiston	-	-	13,4
Hindiston	-	-	2,3

Davlatlar	2018 y.	2019 y.	2020 y.
Rossiya Federatsiyasi	257,3	1 139,2	-
Afg'oniston	41,1	-	-

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTI (2020-yil yanvar oyi uchun)

Surxondaryo viloyati importi hajmi 2020-yil yanvar oyida 14 285,7 ming AQSh dollarini tashkil etdi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati mos ravishda 66,8 % ni tashkil etdi.

Uning tarkibidagi asosiy ulushni mashinalar egallaydi va asbob-uskunalar, shu jumladan qismlar va butlovchi qismlar (36,0 %), rangli va qora metallar va ulardan tayyorlangan buyumlar (27,0 %), shuningdek, oziq-ovqat mahsulotlari (16,7 %).

Tovarlar va xizmatlar importining dinamikasi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2020-yil yanvar oyida 2019 - yilga nisbatan tovarlar

importi hajmi 7086,0 ming AQSh dollariga kamaygan. 14 281,4 ming AQSh dollarini tashkil etdi, Xizmatlar importi esa 4,3 ming dollarni tashkil etdi. AQSh.

Tuzilishi	Ming AQSh dollar.			Jami % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa mamlakatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa mamlakatlar
Jami	14285,7	4 301,2	9 984,5	100	100	100
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari	2380,5	1 973,6	406,9	16,7	45,9	4,1
Kimyoiy mahsulotlar va undan tayyorlangan mahsulotlar	409,9	182,7	227,2	2,9	4,2	2,3
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	310,2	305,7	4,5	2,2	7,1	-
Qora va rangli metallar va ulardan mahsulotlar	3854,0	474,7	3379,3	26,9	11,0	33,8
Mashinalar va uskunalar, shu jumladan qismlar va aksessuarlar	5137,2	118,3	5018,9	36,0	2,8	50,3
Xizmatlar	4,3	-	4,3	-	-	-
Boshqa	2189,6	1 246,2	943,4	15,3	29,0	9,5

Mashina va uskunalar, shu jumladan qismlar va aksessuarlar (36,0) importining eng katta ulushi %), qora va rangli metallar va ulardan tayyorlangan buyumlar (26,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari

(16,7 %), shuningdek, oziq-ovqat mahsulotlari (45,9%) %) MDH mamlakatlariiga to'g'ri keladi, boshqa xorijiy davlatlarda esa mashina va uskunalarga katta ulush tushadi (50,3 %), qora va rangli metallar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (33,8 %) ni tashkil qiladi.

Tuzilishi.	2019-yil, %		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa mamlakatlar
Jami	66,8	51,5	76,7
shu jumladan :			
Oziq-ovqat mahsulotlari	49,8	59,8	27,5
Kimyoiy mahsulotlar va undan tayyorlangan buyumlar	33,0	7,6 m.	18,6
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	3,6 m.	3,6 m.	-
Qora va rangli metallar va ulardan tayyorlangan buyumlar	13,9 m.	3,7 m.	22,4 m.
Mashina va uskunalar, shu jumladan qismlar va aksessuarlar	45,5	3,2	66,0
Xizmatlar	40,6	-	40,6
Boshqa	59,6	110,8	37,0

Import qilinadigan strukturaning dinamikasini tahlil qilish 2020-yilning yanvar oyida tovarlar va xizmatlar eksporti 2018-yilning yanvar oyiga nisbatan qora va rangli metallar va ulardan tayyorlangan buyumlar importining ulushi 7,3% dan 26,9% gacha, mashina va uskunalar, shu jumladan buyumlar va aksessuarlar, oziq-ovqat tovarlari importi ulushi oshganligini ko'rsatdi

va kimyo mahsulotlari 41,2% dan 35,9% gacha, 29,6% dan 16,7% gacha va 11,1% dan 2,9% gacha kamayib bordi.

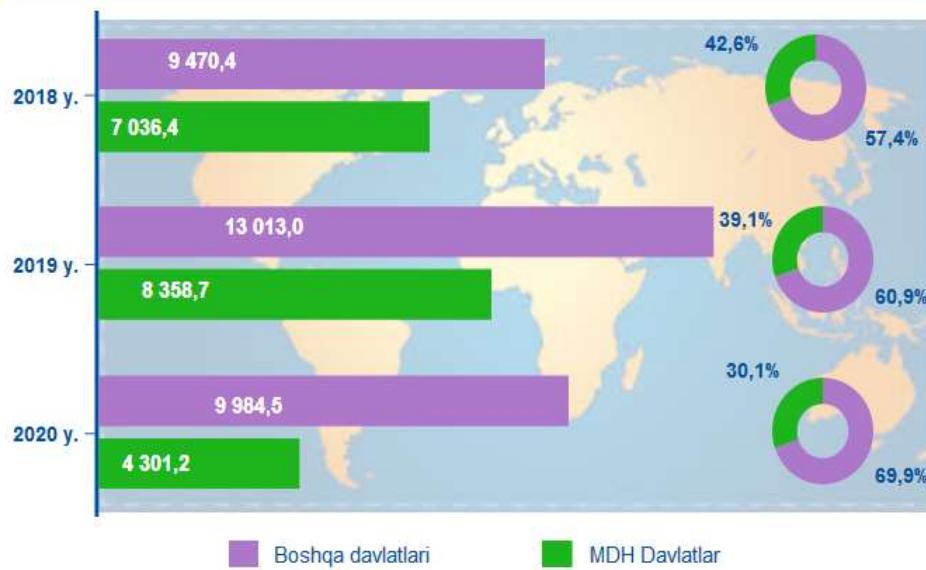
Tuzilishi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			

Tuzilishi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Oziq-ovqat mahsulotlari	29,6	22,4	16,7
Kimyoviy mahsulotlar va undan tayyorlangan buyumlar	11,1	5,8	2,9
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	1,7	0,4	2,3
Qora va rangli metallar va mahsulotlar Ulardan tayorlangan mahsulotlar	7,3	1,3	26,9
Mashina va uskunalar, qismlari va aksessuarlari, shu jumladan, Xizmatlar	41,2	52,9	35,9
Boshqa	9,1	17,2	15,3

Dinamikada 2020-yil yanvar oyida importning MDH davlatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan nisbati ko'rsatilgan, bu esa 30,1:69,9 nisbatini tashkil etadi. Shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi va tovarlar va xizmatlar importining umumiy hajmidagi ulushi 2018-yilning mos davriga nisbatan 57,4 % dan 69,9% gacha o'sganligi ko'rsatib o'tildi.

IMPORT HAJMI DINAMIKASI MAMLAKATLAR DAN MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR (yanvar oyi uchun ming AQSh,dollar. ulushi %)

Hisobot davri yakunlari yani import bo'yicha yirik hamkor davlatlar orasida birinchi o'rinni 57,1% umumiy hajmida import ulushi bilan Xitoy egalladi, 18,2% ulushi bilan Rossiya

Federatsiyasi ikkinchi o'rinni egalladi va 8,1% ulushi bilan, Qozog'iston uchinchi o'rinni egalladi .

Davlatlar	Ming AQSh dollar.		O'sish sur'ati, %		Davlatlar egallagan o'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy xalq Respublikasi	6179,3	8153,7	156,2	132,0	1	1
Rossiya Federatsiyasi	814,2	2595,7	21,0	318,8	5	2
Qozog'iston	3001,7	1161,6	146,1	38,7	2	3
Turkiya	1044,6	766,0	36,6	73,3	3	4
Eron	391,3	402,7	194,3	102,9	8	5
Pokiston	1029,7	317,9	1087,9	30,9	4	6
Ukraina	416,8	300,1	105,1	72,0	7	7
Hindiston	278,6	443,9	107,4	159,3	9	8
Koreya Respublikasi	243,3	396,8	2,3 m.	163,1	12	9
Germaniya	688,7	385,8	4,5 m.	56,0	6	10
Belarus	277,4	375,7	181,2	135,4	10	11
Tojikiston	261,4	330,5	89,8	126,4	11	12

O'tgan yilning shu davriga nisbatan Xitoy ham import bo'yicha hamkor davlatlarning yuqori qismida yetakchilik qilmoqda, biroq Rossiya beshinchi, Eron dan sakkizinch, beshinchi, Koreya Respublikasi esa o'n ikkinchi va to'qqizinch o'rirlarni egalladi. Qozog'iston va Turkiya o'z pozitsiyalarini bir joyga yo'qotishdi, Qozog'iston yanvar oyida 2019-yilda ikkinchi o'rinni egalladi, bu davrda u uchinchi, Turkiya esa uchinchi o'rinni egalladi. Ukraina ettinchi o'rinni egallaydi.

**Surxondaryo viloyat statistika boshqarmasi
Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi bo'limi
Tel: 71-230-85-82
76-223-06-97**